Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөҥүөк ороЙуоннааҕы комитэтын уонна
үлэһиттэр депутаттарын ороЙуоннааҕы советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и
районного совета депутатов трудящихся

Тахсара 5-с сыла.
№ 44 (402)
Бэс ыйын
24
күнэ
1958 сыл.
ОПТУОРУННЬУК
Сыаната 10 харчы

Культура ороЙуоннааҕы дьиэтигэр

Культурнай-сырдатар тэриллэлэр уус-уран самодеятельностарын көрүү биһиги ороЙуоммутугар быйыл кулун тутар 29 күнүттэн муус устар ыйы 1 күнүгэр диэри ыытыллыбыта. Ити ыытыллыбыт көрүүгэ Сухаана нэһилиэгин ыччаттара сельскэй кулуун үлэтигэр активнайдык кыттаннар бэйэлэрин талааннарын көрдөрбүттэрэ.

Общественнай көрүүгэ пьесалары туруоран көрдөрүүлэр аҕыйаҕа ҕэлиэтэммитэ. Итини учуоттаан Сухаана сельскэй кулуубун активтара ааспыт баскыһыаннаа киэһэ, ороЙуон киинин олохтоохторугар «Били сүтэрбит кыыстара» диэн эстраднай туруорууну көрдөрдүлэр.

Норуоттар доҕордоһуулара сайдыыбыт мэктиэтэ

Саха сиригэр Советскай былаас 1918 сыллаахха от ыйын 1 күнүгэр олохтоммута, ити кэмтэн ыла 40 сыллар аастылар. Аны аҕыйах хонугунан Саха сирин үлэһиттэрэ Саха сиригэр Советскай былаас олохтоммута 40 сыла туолуутун үөрэн-көтөн бэлиэтиэхтэрэ. Саха сирин үлэһиттэрин историятыгар умнуллубат событиеҕынан буолуоҕа.

Саха сиригэр Советскай былааһы олохтоохуҥна нуучча рабочай кылааһын сэбиленнилээх көмөтө, Советскай Россия ыыппыт А. С. Рыдзинскай командирдаах түмүллүбүт этэрээтэ быһаарыылаах оруолламмыта. Ити курдук Саха норуота Улуу нуучча норуотун кытта өссө ыкса доҕордоспута, Саха сиригэр советскай былааһы олохтоохуҥна улуу нуучча норуотугар муҥура суох махтаммыта.

Владимир Ильич Ленин сирдьиттээх Коммунистическай партия салаһааччылаах нуучча пролетариата Улуу Октябрьскай революцияны кыайыылаахтык оҥорбуттарын кэнниттэн Саха сирин норуоттара улуу нуучча норуотун кытта доҕордоһуулара бэйэтин сайдыытын саҥа сүһүөҕэр тахсыбыта. Ол курдук Саха сирин үлэһиттэрэ революцияҕа Советскай былааска, нуучча норуотугар бэриниилээхтэрин ыһыктыбатахтара нуучча рабочайдарын, баһынайдарын кытта биргэ сылдьаннар биир ийэттэн төрөөбүт быраатыылар курдук өйүнэн-санаанан, ыкса доҕордоһоннор үрүҥ гвардия баандаларын, буржуазнай националистары кыйдаабыттара.

1922 сыллаахха муус устар 27 күнүгэр Саха Автономнай Советскай Социалистическай Республиката тэриллибитэ. Ити күнтэн ыла Саха сирэ Российскай Федерация арахсыспат сорҕотунан буолар. Ити уһулуччулаах событиеттан ыла саха уонна нуучча норуоттарын дьиҥ-чахчы быраатты союзтаһыыларын, тулхадыйбат доҕордоһууларын сайыннарыы, бөҕөргөтүү саҕаламмыта.

Улуу Октябрьскай революция кыайыытыгар өлөҕуран үөскээбит норуоттар, ол иһигэр саха уонна нуучча норуотун доҕордоһуулара Советскай тутул модун күүстээх тирэбиннэн буоларын социализм кыайыылара, Аҕа дойду улуу сэриитигэр советскай Ийэ сир бары норуоттарын кыайыыта чаҕылхай туоһунан буолаллар.

Советскай былаас сылларыгар Саха сирэ сайдыбыт промышленностаах, механизацияламмыт тыа хаһаайыстыбалаах, социалистическай культуралаах, Ленин орденнаах республиканан буола сайынна.

Советскай былаас сылларыгар промышленность валовай бородуукуйата 48 төгүлүнэн үүннэ. Билигин Советскай Саха сирэ бэйэтин Ийэ дойдутугар Советскай Союзка хостонор кыһыл көмүс 27 бырыһыанын, хорҕолдьун 20,7 бырыһыанын, флогопит сүлүүдэ 78 бырыһыанын, кылааннаах түүлээх 13 бырыһыанын биэрэр. 1956 сыллаахтан ыла Саха сирэ государствоҕа алмаһы биэрэр буолла. Советскай Союз бүтүннүүтүн үрдүнэн хостонор алмаас 90 бырыһыаныттан ордуга Саха сиригэр хостонор.

Саха сирин промышленноһа, сирин баайа нуучча норуотун көмөтүнэн, доҕордоһуу итии тыынынан чэлгийэ сайдарын туһаҕа тахсарын Саха сирин норуоттара бэрт үчүгэйдик билэллэр. Саха сирин дьоно алмааһы көрдөөччүлэринэн, хорсун геологтарынан, Ленинскэй бириэмийэ лауреаттарынан киэн тутталлар.

Саха сирин промышленноһын сайдыытыгар улуу нуучча норуота уонна Советскай Союз атын да норуоттара улахан көмөну оҥороллор. Биһиги республикабыт Москваттан, Горькайтан станоктары, автомобиллары, Ленинградтан генераторлары, точной приборлары, электрическэй оборудованиены, Минскэйтэн, Сталинградтан, Челябинскайтан тракторлары, Иркутскайтан драгалары, Еревантан транспортерлары, Киевтан өрүс судноларын механизмнарын уонна онтон да атыттары ылар.

Саха сиригэр норуот үөрэҕириитэ, доруобуйа харыстабыла, культурнай-сырдатар үлэлэр, социалистическай тыа хаһаайыстыбата дохсуннук сайдаллар. Нуучча норуотун көмөтүнэн врачтар, фельдшерлэр, учууталлар, тыа хаһаайыстыбатын специалистара киин сирдэртэн кэлэннэр Саха сиригэр ситиһиилээхтик үлэлиилэр. Саха сирин таптаан өр сыллар устата үлэлии сылдьар бэртээхэй нуучча дьонноро бааллар. Кинилэр сахалары, эбээннэри, юкагирдары о.д.а. кытта доҕордоһон биир кэргэн курдук айымныылаахтык үлэлиилэр.

Биһиги ороЙуоммутугар Өлөҥүөккэ, учууталынсалар тт. Карпунина З. А., Платова Л. И. соҕуруутан кэлэннэр үс сыл үлэлээтилэр. Дьэлиндэ нэһилиэгэр начаалынай оскуолаҕа нуучча кыыһа Дударина В.И. саха, эбээн оҕолорун нуучча тылыгар үөрэтэр.

ОроЙуон үлэһиттэрин киин сиртэн кэлбит врачтар тт. Залазаев А. В., Морозова А. И. кыһамныылаахтык эмтиилэр, ыалдьааччылар ис сүрэхтэн махталларын биирдэ эрэ эппит буолбатахтар. Тыа хаһаайыстыбатын специалистара тт. Фетисов И. А., Болтнев С.Ф. биһиги ороЙуоммутугар кэлэн эмиэ куһаҕана суохтук үлэлиилэр, кинилэри стадалар табаһыттара ороЙуон бары үлэһиттэрэ ытыктыыллар, биргэ үлэлээннэр доҕор-атас курдук кэпсэтэллэр. Нуучча дьоно кэлэн биһиги ороЙуоммутугар сахалары, эбээннэри кытта биир өйүнэн-санаанан, истиҥ доҕордоһуунан үлэлиир холобурдарын итинтэн да элбэҕи аҕалыахха сөп.

Ити барыта биһиги Советскай дьоннор доҕордоһуубут хаһааҥнытааҕар да бөҕөргөөбүтүн, буспутун-хаппытын көрдөрөллөр.

Нуучча уонна саха норуоттарын доҕордоһуулара норуот ырыатыгар ылланар, бу доҕордоһууну биирдии булчут, табаһыт, хас биирдии рабочай уонна колхозтаах, интеллигенция уруйдуулар-айхаллыыллар.

Коммунизм кыайарын иһин охсуһууга саха норуота Советскай Союз бары норуоттарын кытта биргэ, албан ааттаах Коммунистическай партияны тула ыкса түмсэн иһэр. Коммунистическай партия, Советскай правительство, норуот бирсомоҕолоро хаһааҥнытааҕар да ордук бөҕө уонна тулхадыйбат буолла.

Украина бурдук хомуурун иннинэ

Украинаҕа бурдук хомуура чугаһаан эрэр. Республика соҕуруунгу уобаластарын үгүс ороЙуоннарыгар күһүҥгү сэлиэһинэй уонна оруос саһаччы буһан эрэллэр. Бурдугу үүннэрээччилэр бурдук быһыытыгар бэлэмнэнэллэр. Комбайн паркалара Крымскай, Николаевскай, Херсонскай, Запорожскай уобаластарга толору бэлэмнэннилэр.

Украина колхозтара уонна совхозтара куоластаах культуралар площадтарын барытын кэриҥин арааран хомуйуу ньыматынан ыытарга сорук туруоруналлар. Бу мөлүйүөнүнэн буут бурдук сүтүүтүн харыстыаҕа.

Хомуур кэмин кылгатар наадаҕа үгүс колхозтарга хомуур агрегаттарын иккилии сменаҕа үлэлэтэргэ быһаарылынна. Ол массыына оҥорон таһаарыытын хас эмэ төгүл улаатыннарыаҕа.

Күһүҥгү ыһыыга анаан 264 мөлүйүөн тонна уоҕурдуу

Дойду колхозтара уонна совхозтара почва өҥсүйүүтүн үрдэтиигэ улахан кыһамныыны ууралаллар. Ааспыт дьыл алтыннны ыйыттан саҕалаан бэс ыйын саҥатыгар диэри сааскы ыһыыга 264 мөлүйүөн тонна ноһуом уонна торфа хонууга тиэлиннэ. Күһүҥгү ыһыыга анаан былырыыҥҥы дьыл саҥатынааҕар быйыл 50 мөлүйүөн тоннанан элбэх уоҕурдуу таһылынна.

Украина тыатын хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ биллэр ситиһиилэннилэр. Республика колхозтара уонна совхозтара хонууга сүүс мөлүйүөн тонна олохтоох органическай уоҕурдууну тиэйдилэр. Манна Киевскай уобалас Броварскай ороЙуонун колхозтарын холобурдарынан уоҕурдууну соҕотуоҥкалааһын төгүрүк сылы быһа ыытыллар. Бу үлэни толоруурга анаан уонтыһыынчаттан тахса бригээдэлэр уонна звенолар тэриллиннилэр.

Үрдүк үүнүү иһин охсуһуугга улахан кыайыыны Белорусскай ССР колхозтара уонна совхозтара ситистилэр. Маннаа сэттэ ый устатыгар хонууга 35 мөлүйүөнтэн тахса тонна ноһуом уонна торфа таһылынна. Брестскай, Гомельскай, Минскэй уобаластар колхозтара күһүҥгү ыһыы хас биирдии гектарыгар ортотунан 11-дии тоннаттан ордук уоҕурдууну, оттон Гродненскай уобалас Козловщинскай ороЙуонун колхозтара 16 тоннаттан ордугу тиэйдилэр.

Почваны ордук үчүгэйдик өҥсүтүүгэ улахан кыһамныыларын Российскай Федерация, Латвия, Литва онтон да атын республикалар колхозтара уонна совхозтара ууралаллар.

(ССТА).

Колхоз тутуутун үлэһиттэрин ситиһиилэрэ

Соторутааҕыта кыраайдааҕы мунньахха Ставрополье колхозтарын тутуутун үлэһиттэригэр РСФСР Министрдэрин Советын көмө сылдьар кыһыл знамята уонна харчынан бастакы бириэмийэ туттарылынна.

Бу наҕараадаанан кинилэр улахан үлэлэрэ бэлиэтэннэ. Сүөһү иитиитин тутууларын 1958 сыллааҕы тутуутун программата хайы-үйэҕэ аҥаара толорулунна. Колхозтар тыа хаһаайыстыбаннай техникаларын ылыныыларыгар бөдөҥ орускуоттар капитальнай тутуу кээмэйин намтаппатылар. Хата төттөрүтүн, быйыл кыраай хаһаайыстыбалара итиниэхэ үс сүүс мөлүйүөн солкуобай суумманы уурдулар. Колхозтарга 1.769 сүөһү турар тутуулара, 1.100-ээн тахса культурнай-бытовой учреждениелар уонна 18 тыһ. каригэ олорор саҥа дьиэлэр тутуллуохтара. Маны толорор туһугар тоҕус тыһыынча рабочайы холбуур 314 бастайаннай тутуу бригээдэлэрэ үлэлиилэр.

(ССТА).

Ферганскай хочо баайа

Андижанскай уобалас «Арҕаанҥы Палванташ» диэн нефть хостонор сиригэр саҥа нефтээх сир арылынна. 2,5 километр диринҥээх скважина иһиттэн нефть фонтана өрө тыган таҕыста.

Нефть хостонор бу сиригэр Узбекскай разведчиктар дьиэлэ хаспыт алта скважинларыттан хайы-үйэҕэ нефть хостонор буолла.

Бу күннэргэ «Илиҥҥи Палванташ» диэн саҥа нефтээх площадканы чинчийиигэ бэлэмнэнии үлэ бүтэн эрэр. Манна 41 м. үрдүктээх аан бастакы металлическай вышка тутулунна, үрдүк күүрүүлээх электролиния уонна алта километр водопровод тутулунна.

(ССТА).

Н. С. ХРУЩЕВ БОЛГАРИЯ КОММУНИСТИЧЕСКАЙ ПАРТИЯТЫН VII СЪЕҺИГЭР ЭТИИТЭ БРОШЮРАНАН БЭЧЭЭТТЭННЭ

Политическай литература государственнай издательствота табаарыс Н. С. Хрущев Болгария Коммунистическай партиятын VII съеһигэр 1958 сыл бэс ыйын 3 күнүгэр эппит тылын брошюра оҥорон таһаарда.

Брошюра маассабай тираһынан бэчээттэннэ.

(ССТА).

Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатыгар

Хоту сир табаһыттарын ситиһиилэрэ

Ким Үһүк Хоту сиргэ олорор, ол таба түһатын билэр. Мүҥүра суох кинэҥ күйаар полярнай туундара үлэһиттэригэр таба элбэх дьиэ сүөһүлэрин солбуйар.

Норильскайга, Воркутаҕа уонна атын полярнай ый ыһынээҕи куораттарга арыт комфортабельнай лимузины кытта кэккэ көлүллүбүт табаны, кини хаһаайына элбэх километр спртэн куоракка кэлбитин көрүөххэ сөп. Хотугу таба нартаҕа уонна ындыынан таһаҕаһы таһыыга, итиэннэ миинэн эйдаараһыыга туһаныллар. Таба миньигэс этэ олус үрдүктүк биһирэнэр. Таба тыйыс, полярнай кыраай олохтоохторугар сүрдээх тымныыга солбуйуллубат ичигэс уонна чэпчэки таҥаһы биэрэр. Хоту сир олохтоохторо эрэ буолбакка, орто балаһа сир олохтоохторо эмиэ таба тириититтэн оҥоһуктарга сөптөөх сыанабылы биэрэллэр.

Ити барыта таба иитиитигэр —Үһүк Хоту сир оройуоннарын тыа хаһаайыстыбатын сүрүн салаатыгар анаммыт Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатын саалаларыгар сылдьааччыларга ордук чаҕылхайдык көстөр. Таба иитиитинэн ненецтэр, хантылар, мансилар, коми-зыряналар, саамилар, эвенкилэр, сахалар, чукчалар уонна атын бырааттыы норуоттар, Чукотскай тумул арыыттан Скандинавия улууканнаах скалаларыгар тийиэ советскай сиргэ олорооччулар дьарыктаналлар.

«Дальнай Восток» павильон саалаларыгар 500 тыһыынча төбөттөн тахса табалаах Магаданскай уобалас бастыҥ табаһыттарын, Саха сирин уонна Камчатскай уобалас табаһыттарын опыттарын туһунан кэпсэниллэр. Манна, ааспыт сыл таба иитиититтэн 781 тыһыынча солкуобайдаах дохуоту ылбыт Чукоткатааҕы «Сардаҥа» колхоз экспоната киллэриллибит.

Сибирь тыатын хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин ситиһиилэрин туһунан кэпсиир үрүҥ таас павильоҥҥа, таба иитиитигэр анаммыт раздел биллэр-көстөр миэстэни ылар. Стендэлэр биирдэстэригэр—бэйэлэрин муостарынан хойуу уонна кыайан барыллыбат тыаҕа маарыҥныыр табалар улахан стадаларын фотографията. Бу фотоснимок Сибирь табаһыттарынан ситиһиллибит таба иитиитэ халбаҥа суох үүнүүтүн көрдөрөр. Билигин кинилэр стадалара 873 тыһыынча төбөттөн тахсанан ааҕыллар. Араас ыарыылартан, кыһыын таба аһылыга суох буолуутуттан уонна сиҥмэх кыыллартан улахан сүтүк таһаарыллыбыт саамай хаалыылаах таба иитиитин, Сибирь революция иннинээҕи Россияттан ылбыт нэһилиэстибэтин үчүөттүүр буоллахха кырата суох сыыппара.

Биһиги күннэрбитигэр таба —биллиилээх немецкэй зоолог Брем бэйэтин бириэмэтигэр «дьаданы уорастыйбыт хаһаайыныгар хомолтолоох кулут» диэн ааттаабытын курдук буолбатах. Бу ученай бэйэтин кинигэтигэр суруйбутун курдук табаһыт «дьиҥнээх ыт олоҕун олорор» буолбатах. Итиннэхэ чаҕылхай туоһунан Ямало-Ненецкэй национальнай уокурук Надымскай оройуонун Сталин аатынан колхоз ситиһиилэригэр аналлаах стенд буолар.

Стендэҕэ таба иитиититтэн колхоз ылар бородууксуйата дэлэйдик көрдөрүллүбүт: национальнай стилинэн кырасыабайдык оҥоһуллубут үрүт тас таҥастар, атах таҥаһа, тириилэр бааллар. Экспонаттар көрдөрүүлэринэн таба иитиитэ үрдүк бородууксуйаны биэрэр уонна тыа хаһаайыстыбатын дохуоттаах салаата буолар, наука тиһэх ситиһиилэригэр тирэҕирэн үлэ кыһалҕатын билбэт дьоннорунан сайыннарыллар.

Ол эрээри таба иитиитэ—артыал дохуотун сүрүн ыстатыйата буолбатар да (дохуот 80 бырыһыанын балыгы бултааһын биэрэр), колхоз таба ахсаанын сылтан-сыл элбэтэн иһэр. Ааспыт сыл кини стадаларыгар 1953 сыллааххатэҥнээтэххэ 15 бырыһыан кэриҥэ элбэх таба мэччитиллибитэ. Стадаҕа ийэ таба ахсаана үүнэр. Ол гынан баран артыал Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатыгар кыттар бырааабы ситиһэригэр бу кылаабынай буолбатах.

Таба, кини өстөөхтөрө элбэхтэр—кумаартан сиэмэх бөрөлөргө тийиэ, кинилэр стаданы тилэх баттаһа батыһаллар. Табаҕа өссө биир өстөөх баар. Саас хаһан маассабай төрөөһүн бириэмэтигэр туундараҕа өссө быдархан тымныы кыыдыйар. Сталин аатынан колхозка көһүүнү табатык тэрийиинэн уонна төрөтүүгэ стада хамсааһынын графигын эрдэ хаартан боскоолоор, хаххалаах мэччирэҥнэ зооветеринардар кэтээһиннэриниэн ыытыллар. Итинник дьаһалтан — төрүөҕү тыыннаахтыы үчүгэйдик иитиллэр. Ааспыт сыл колхоз үрдүнэн хас 100 ийэ табаттан 79 туугут тыыннаахтыы иитиллибитэ. Бу—таба ахсаанын элбэтиигэ быһаарылаах усулуобуйа.

Сталин аатынан колхоз иккис стадатыгар биригэдьиириниэн ахсыс сылын үлэлиир Ядне Вотоко, бостууктарынан —Ирико Салендер уонна Ядне Тамдало. Бу—арыал бастыҥ дьоннноро. Ааспыт сыл кинилэр хас сүүстүү ийэ табаттан 82-тэн тахса, туугуту ыланнар бэртээхэй кыайыылары ситиспиттэрэ.

Биллэрин курдук, таба аһылыгы көрдөөн сороҕор инники туйахтарынан халыҥ хаары табыйарга күһэллэр. Колхоз табаһыттара сайыҥҥы мэччирэҥтэн кыһыҥҥы мэччирэҥҥэ стаданы үүрүү маршрутун сатабыллаахтык быһаарбыттара. Ити маршруттар аһылыгынан дэлэй сирдэринэн оҥоһуллубуттара. Муус устар ый иккис аҥарыгар кыһыҥҥы кыйдаан хаһан чуумпуруута хоту колхоз элбэх ахсааннаах табатын стадалара субуллаллар. Кинилэр Обскай тамах кытылыгар баралар, онно сайынын сөрүүн күн-дьыл буолар, оттон тыалынан үчүгэйдик чэлгийэр уонна дэлэй үүнээйилээх үрдэллэригэр, кумаар итиэннэ тигээйи аҕыйах. Кыһын муора тыалынан аргыйар тымныытыттан стадалары мастаах туундараҕа көһөрүллэр. Манна сахсархай хаар лабыктаны, хаар аннынааҕы күөх үүнээйини таба чэпчэкитик хаһан аһыырыгар кыаҕы биэрэр. Мэччирэҥнэр колхоз учаастактарынан араарыллаллар уонна бригэдьиирдэргэ сыһыарыллаллар.

Полярнай айылҕа тыйыс-кытаанах усулуобуйатыгар күн-түн Хоту сир табаһыттара дойду тыатын хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин барыларын кытта биргэ тыа хаһаайыстыбатын производствотын саҥа кыайыыларын иһин патриотическай өрө көтөҕүллүүнэн охсуһаллар. Коммунистическай партия ыҥырыытыгар эппиэттээннэр, кинилэр нэһилиэнньэ дуһатын ахсаанынан эти оҥорон таһаарыыга чугастааҕы сылларга АХШ-ны ситэргэ—норуот бүттүүнүн соругун быһаарар иһин охсуһууга үлэ үчүгэй түмүктэрин ситиһэллэр.

Ааспыт сыл таба иитиитин сайыннары былаанын аһара толорон туран, Сталин аатынан артыал чилиэннэрэ быйыл ситиһиилэрин өссө чиҥэтэргэ эбээһинэстэннилэр. Үһүк Хоту сир оройуоннарын уонна Тюменскай уобалас табаны уонна кыылы иитээччилэрин бастыҥнарын сүбэ мунньахтарыгар, кинилэр хас сүүс ийэ табаттан 80 туугуту тыыннаах иитэргэ уонна хас 100 табаттан тыыннаах ыйааһынынан 23-түү центнер эти ылларга, ол иһигэр 55 бырыһыана табаарынай эт буоларын ситиһэргэ тылларын биэрбиттэрэ. Бу эбэһээтэлистибэни толороргo Үһүк Хоту сир бэртээхэй табаһыттара охсуһаллар, кинилэр ааттарын «Сибирь» павильон транспораннарыгар тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатыгар сылдьааччылар тыһыынчанан дьоннор ааҕаллар.

Д. Любимов.

Спорт сонуннара

Иккис оройуоннай спартакиада

Бэс ыйын 22 күнүгэр, баскыһыанньаҕа, иккис оройуоннай спартакиада бастакы күнүгэр күрэхтэһиилэр буоллулар. Спартакиада аһыллыытыгар оройуон спортсменнара парадтаан спортивнай площадка трибунатыгар кэлэллэр. Спартакиада аһыллыытын уонна күрэхтэһиини көрө кэлбит оройуон киинин олохтоохторо трибуна аттыгар мусталлар.

Физкультура уонна спорт оройуоннааҕы комитетын председателэ таб. Архипов И.А. кылгастык тыл этиннэн иккис оройуоннай спартакиаданы аһыллыбытынан биллэрэр. Парад кыттыылаахтарын спортсменнары, мустубут дьоннору райсовет председателэ таб. Винокуров К.М. үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын исполкомун уонна ССКП райкомун ааттарыттан иккис оройуоннай спартакиада аһыллыытынан эҕэрдэлээн тыл эттэ.

Бэс ыйын 22 күнэ буоллар да сарсыардаттан ыла сүрдээх тымныы, тыаллаах, сороҕор кыратык хаар түһэн чараас таҥастаах киһи титирээн, тоҥор күнэ этэ. Ол эрээри тымныы, куһаҕан күн спартакиада кыттыылаахтара күрэхтэһиилэрин тохтоппотоҕо. Иккис оройуоннай спартакиада былааҕа көтөҕүллэн күрэхтэһиилэр биир-биир көрүҥнэрэ ыытыллыбыттара.

Спартакиада бастакы күнүгэр спортсменнар иккки сүүс уонна түөрт сүүс метр дистанцияларга сүүрүүгэ, уһуну ыстаныыга, үрдүгү көтүүгэ, дисканы бырааҕыыга итиэннэ ядраны аннааыыга күрэхтэстилэр. Эр дьоннор 100 метр сиргэ сүүрүүлэригэр Типянов Е. Е. (учууталлар командаларын спортсмена) 12,5 сөкүүндэ, Семенов П.И. (райсовет командатын спортсмена) 12,8 сөкүүндэ, Бойтунов Р. (учууталлар командаларын спортсмена) 13 сөкүүндэ сүүрдүлэр.

Кыргыттар 100 метр дистанцияҕа күрэхтэһиилэригэр орто оскуола үөрэнээччилэрин командатын спортсменкалара Боескорова Г.—15,2 сөкүүндэнэн, Сидорова М.—15,3 сөкүүндэнэн, Николаева П.—16 сөкүүндэнэн сүүрэннэр атыттартан үчүгэй түмүгү көрдөрдүлэр. Эр дьоннорго 400 метр дистанцияны учууталлар командаларын спортсменнара Типянов Е., Алексеев И.—59-туу сөкүүндэнэн, Бойтунов Р.—1 мүнүүтэ, Андреев—1 мүн. 02 сөк. тымныы күн сүүрүүгэ куһаҕана суохтук сүүрдүлэр. Оттон кыргыттар командалара 200 метргэ сүүрүүлэригэр орто оскуола үөрэнээччилэрин командаларын спортсменкалара Боескорова Г.—35,4 сөк., Николаева П. уонна КузнецоваР. —37,2 сөкүүндэнэн сүүрэннэр атын командалардааҕар ордук көрдөрүүнү ситистилэр. Кыргыттар 4х100 метр дистанцияҕа эстафетанан командаҕа түөртүү спортсменка кыттан сүүрүүлэригэр үөрэнээччилэр командалара 1 мүн. 13 сөк., райсовет командата 1 мүн. 14 сөк. сүүрдүлэр.

Эр дьоннор уһуну ыстаныыларыгар 7 спортсмен кыттыбыттыттан райсовет командатын спортсмена Семенов П.И.—5,35 метрэни, учууталлар командаларын спортсмена Бойтунов Р. —5,32 метрэни, үөрэнээччилэр командаларын спортсмена Иванов Ю.—5,10 метрэни ыстаннылар. Кыргыттар уһуну ыстаныыларыгар үөрэнээччилэр командаларын спортсменкалара Кузнецова Р. — 4,10 метр., Боескорова Г. — 3,6 метр., учууталлар командаларын спортсменката Ортач Г.—3,95 метрэни ыстанан атыттартан ордук көрдөрүүлэннилэр.

Эр дьоннор үрдүгү ыстаныыларыгар үөрэнээччилэр командаларын спортсменнара Семенов Н.—1,55 метр үрдүгү ыстанна. Семенов Ю.—1,41 м. оттон учууталлар командаларын спортсмена Типянов Е.—1,45 м. ыстаннылар. Кыргыттартан Ортач Г.—1,30м., Кузнецова Р.—1,15 м., Боескорова Г. — 1,15 м. ыстаннылар.

Дисканы эр дьоннор бырааҕыыларыгар Степанов Н.(райсовет) —22,20 метрэни, Семенов Н. (үөрэнээччи) 26,24 метрэни, Романов («Коммунизм» колхоз командатын спортсмена) 20,10 метрэни бырахтылар. Кыргыттартан райсовет командатын спортсменката Винокурова А.—20,82 м., Ортач Г.—20,70 м., Николаева П. (үөрэнээччи) 16,56 м. бырахтылар.

Эр дьоннор ядраны аннааыыга күрэхтэһиилэригэр Семенов Н.—8,50 м., Степанов Н.—7,45 м., Зубков Г. (учууталлар командаларын спортсмена)—7,10 метрэни астылар.

Спартакиадаҕа күрэхтэһиип бастакы күнүгэр кыттыбыт спортсменнар көрдөрүүлэрэ итиннриктэр. Күрэхтэһиип иккис күнүн көрдөрүүлэрэ уонна бүтэһиктээх түмүк аныгы нүөмэргэ бэчээттэниэҕэ.

КЫЛГАСТЫК

Гере куоракка (ГФР) истиэнэ чаһыытын биир дьикти экземпляра баар: кини бүтүннүү килиэптэн оҥоһуллубут. Бу чаһыы 45 сыл устата сөкүүндэни да сыыспакка бара турар. Кинилэри ким эмэ механизмнары (эмиэ килиэптэн оҥоһуллубут) «спэн кэбиспэтэҕинэ», бу чаһыы өссө да 45 сыл барыан сөп.

Редактор М. Л. БАИШЕВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка эраспаанньаны, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 402 Оленекская районная типография. Тираж 400.